

DOMOVINA

Ishaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 20 tiskov, za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Pozor na ljudsko štetje!

Volilno gibanje je zavzelo zadnji čas našo javnost zase. Gotovo bodo nove državnozbornske volitve velikanskega pomena tudi za našo narodnost in politično zrelost. Vendar pa pri tem ne smemo pustiti v nemar drugega važnega vprašanja: ljudsko štetje.

S koncem tekočega leta bodo zaključile nalašč v to postavljene vladne komisije vse priprave za ljudsko štetje. Takoj po novem letu bomo zvedeli rezultat, koliko ljudi broji kateri narod. Ta števila bodo odločilna za bodočih deset let. Ker pa se bo tem številkam na višjih mestih več verjelo, kot vsem našim pravičnim pritožbam, stati moramo Slovenci na straži s podvojeno čuječnostjo.

Po uspehih ljudskega štetja se nam bodo ali uslišale naše zahteve ter se nam dali pogoji za razvoj v smislu ravnopravnosti, ali pa se bo pritisk na našo narodnost še podvojil. In zahtev, nad vse upravičenih zahtev imamo Slovenci povsod, posebno pa še mi spodnještajarski, preobilo.

Naše geslo ostane na površju do uslišanja: Mi zahtevamo delitev Štajarske. Ne zahtevamo pa delitev dežele nasproti državi, nego delitev specijelno deželnih stvari, mi zahtevamo dva deželna zbora s samostojno upravo in pristojnostjo, a oba v kronovini Štajarski pod ednim namestnikom, ali pa združenje vseh slovenskih pokrajin v „Zedinjeno Slovenijo.“ To je edna naših najbolj perečih vprašanj, katerega rešitvi se bomo približali, ako se izvrši ljudsko štetje pravilno t. j. tako, da se bo res število slovenskega prebivalstva do zadnje osebe konstatovalo za Slovence.

Ako bo vlada iz statističnih pol pri ljudskem štetju spoznala, da naše število raste, kar

je isto z narodno zavednostjo, morala se bo za četi na nas ozirati. Organi, ki poznajo razsežnost pokrajin, v katerih bivajo Slovenci dobro obljubljeni, vedó pač že iz zadnjih ljudskih štetev, da nas je mnogo več, nego kažejo števila, toda baš to jih le utrjuje v mnenju, da je lahko Slovence zatirati, ker ni med nami zavednosti. Ko bi se bili pred desetimi leti zavedali svoje veljave, gotovo bi se ne bilo toliko Slovencev vpisalo za Nemce. S tem le pokažemo na zgoraj, da nam je tuj nemški element ljubši kot lastna narodnost, da tudi ne želimo biti samostojni in z Nemci ednakopravni, temveč podrepaniki tujcev.

Res je sicer, da se je število Slovencev v desetih letih pomnožilo, toda ne toliko po naravnem prirastku, kakor po političnem zavedanju. V zadnjem oziru se je, hvala Bogu, v tej prime roma kratki dobi pri nas na Spodnjem Štajarskem ogromno prevrglo na bolje. Zato bo letošnje ljudsko štetje pristno merilo za narodno probujanje, kajti upajmo vsaj, da se bo isto in ste onih mož s svojimi družinami zapisalo letos med Slovence, ki so izpovedali pri zadnjem ljudskem štetju „nemški občevalni jezik.“

Najvažnejši pogoj pri izpolnjevanju pismenih pol pri ljudskem štetju je tedaj, da nikdo ne pozabi naznaniti kot občevalni jezik slovenščino. Ne bo se namreč vprašalo po materinem, nego le po občevalnem jeziku, ki pa mora biti za Slovence eden in isti.

Ta vladna mešetarija z občevalnim jezikom je namreč le zanjka, da se vlove manj zavedni Slovenci za Nemce. Toda čim bolj je pretkana mreža, tem bolj moramo biti Slovenci pozorni in zavedni.

Marsikdo bi tedaj niti ne slutil, da je zakrivil neodpustni narodni greh, ako vpiše ali pusti vpisati zase in za svoje občevalni jezik

nemški, češ, saj s tem še nisem zatajil svojega materinega jezika, za katerega me nihče niti vprašal ni. To bi se tem bolj pripetilo, ker po mešanih mestih in trgih še ima naše razumnštvo zastarelo navado — resnična potreba je pač redka — da občeje med seboj in s tujci le v nemščini. Ta izgovor pa ne velja več sedaj, ko je imel vsakdo priložnost se poučiti, da je pri ljudskem štetju občevalni jezik ob ednem tudi materini jezik. Grdo izdajstvo svojemu rodu bi zakrivil vsak, ki bi kot rojen Slovenec napovedal nemščino za občevalni jezik. Nikomur se ne brani občeje s komursibodi v drugem jeziku n. pr. nemški, laški, mažarski itd. Predno pa izpove komisiji ljudskega štetja svoj občevalni jezik, naj pač dobro pomisli, v katerem jeziku je „občevala“ njegova mati z njim, ko je začel govoriti. Oni jezik mora biti tudi zanj občevalni jezik napram oblastnijskim izpraševalcem.

Bodoče ljudsko štetje pa je za Slovence še iz drugega ozira zelo važno. Z novim letom se začne izvajati nova občinska domovinska pravica. Konec bo samovoljnemu postopanju nemških občin po naših mestih in trgih, ki so dosedaj Slovenci kratkoma odklanjali od občinske zveze, najsi je celo življenje duševno in telesno deloval v teh občinah. Komu preteče s 1. januarjem 1901 deset let, odkar biva nepretrgoma v dotični občini, morala ga bo občina sprejeti v svojo zvezo ter mu prepustiti vse pravice, ki jih dosedaj uživajo v naših mešovitih občinah le Nemci. Naš živelj bo s tem močno narasel, a treba je, da so ti novi udje zavedni Slovenci, ki se bodo kot take pri ljudskem štetju pripoznali. Na ta način se bode začel v naših nemških občinah rušiti oni umetni zid, ki je dosedaj na videz obkroževal samo nemško prebivalstvo, dočim so Slovenci bili gledé pravice potisnjeni izven ozidja.

— Svet je velik, neizmerno velik, a bolest si poišče najmanjši, najskromnejši prostorček, — srce človeško. — — —

† Andrej Kranjc.

Zopet nam je zagrnil hladni grob za vselej toliko sladkih näd, ki smo jih opravičeni gojili, ko smo zrla ta bujno se razvijajoč talent še med živimi. . . .

Andrej Kranjc se je porodil l. 1877. v Slapincih (Slabotincih) župnije Sv. Jurja na Ščavnici, torej v onem delu „Priekovine“, ki je poudaril našemu narodu že toliko čilih moči. — V jeseni l. 1890 je prišel živahni mladenič na mariborski gimnazij, katerega je dovršil z odliko l. 1898. Žilavost in vztrajnost sorojakov dišila je tudi rajnega ves čas njegovega učenja. Sin ubožnih staršev (mati mu je umrla že kot prvošolcu za sušico) je moral s poučevanjem drugih zaslužiti potrební denar. Pri tem vendar ni zanemarjal sebe, saj je bil v vseh tečajih prvi odličnjak. Vrh tega je našel še toliko časa, da se je bavil zasebno mrljivo s slovensko književnostjo in klasičnimi jeziki.

Bolehati je začel že v četrtem razredu za sušico v grlu, in na graški kliniki so mu proto-

LISTEK.

V temi.

Misli na vernih duš dan.
(Spisala Ottilija F.)

Misli! — — — Da bi vas ne bilo, — temne misli, — ki mučite srce, ne daste mu pokoja, spremljate ga po dnevu, vznemirjate v tihí noči! Da bi vas ne bilo, — temne misli! — — — Liki železni okovi stiskate srce, ki zastoj vprašuje „Zakaj si poišče bolest tako majhen, skrit prostorček, — srce človeško, — ko pa je vendar svet tako velik, neizmerno velik.“

In tedaj, ko plove noč nad zaspano zemljo, tedaj se množe misli in me ženejo iz mesta — do reke.

Vse tiho! — V vodi se zrcalijo luči, ki razsvetljujejo bomo predmestje. Nepremično gledam v vodo, zdi se mi, da nese voda i most i mene.

Druzega ne čujem ko pluskanje valov, Da bi imeli valovi dušo, koliko bi imeli povedati o tragiki človeštva! — Vidim jih, ki so se hoteli ubraniti temnih misli, — kako se bore z valovi, kako stezajo obupno roke, — a zaman, —

valovi jih ljubijo, oklepajo jih s svojimi ledenimi rokami in jih potegajo k sebi.

Glej! zdi se mi, da gleda iz vode blede obraz, vedno natančneje vidim njega stroge poteze, vidim nepremične, osteklenele oči, — ki niso poznale solz; — vidim ustnice stisnjene, ki se niso v življenju nasmehnile.

In zopet tam — prav pod mostom, — drug obraz z vdrtimi očmi, zardečelimi očmi, zatemnelimi preobilih solz, z nagubanim čelom.

In tam, one velike, tožne, hrepeneče oči, na pol odprte ustnice, ali mi ne govore dolgo povest v neizpolnjenih željah, — o izgubljeni sreči. — — —

Zopet nov obraz! — ironiški pogled, ironiški smehljaj okrog ustnic, iz katerega čitam zaničevanje, preziranje vsega, kar nudi lepi omamljivi svet.

In na mostu, na ograji vidim razpelo, slaba svetilka razsvetljuje milo obličje. Ali Te niso poznali nesrečniki, ali se niso spominjali Tvoje neizmerno dobrote? — — —

Vai so poiskali miru, vai so hoteli pozabiti misli — tesnih, ko železni obroči, — ostrih, ko nabrušeno bodalo, — žgečih, ko pik strupenega mrčesa. — — —

Povedali smo pa že tudi, da zapade po kazenskem zakonu vsakdo občutni kazni ali pa visoki denarni globi, ki bi napovedal pri ljudskem štetju kaj neresničnega. Taka kaznjiva neresnica je ravno tako, ako kdo napove za občevalni jezik nemščino, dasi je dokazano, da mu je materin jezik slovenski. Na take slučaje se bo posebno vestno pazilo ter se nikomur ne pri zaneslo, ki bi se poslužil neresnice.

Sicer pa je upati, da takega izdajalstva ne zakrivi noben mož na Slovenskem. Izdajalske omahljivosti in mehkažneže pa itak radi prepustimo Nemcem, da bo njihovo število tudi po kakovosti tembolj ednako na Spod. Štajarskem.

Obrachamo se do vseh razumnikov širom domovine, da ne pustijo iz oči pri hvalevrednih volitvenih agitacijah tudi ljudskega štetja. Vsakdo naj temveč po svojem stanu in poklicu deluje v svojem krogu, da se pri bodočem ljudskem štetju najde popolno naše število, na katero bomo lahko zidali v prihodnji politiki vse zahteve ter izvojevali svoje pravice.

Razmere v Bosni in Hercegovini.

Med našim ljudstvom je še vedno razširjeno mnenje, da so bili boji leta 1877—78 v Bosni in Hercegovini nekaka križarska vojska, v osvoboditev ondotnih kristjanov iz turške sužnosti. Avstrija, da je zasedla imenovani provinciji zgolj iz krščanskega usmiljenja. Oni idealni časi pa so že zdavno minuli, ko so države postavljale vojske v obrambo zatiranih tujcev.

Zasedanje Bosne in Hercegovine se ni zgodilo ne na ljubo podjarmljenim Slovanom, ne njihovi veri. Saj pa bi zadnja trditev šepala, ako se pomisli, da je bilo v deželah mnogo več drugovercev, kakor pa katoličanov. Okupacija Bosne in Hercegovine je bila temveč politika raztezanja. Res, da je s tem pridobila Avstrija nad 1½ milijon Slovanov, toda ti se pri dose danjem sistemu računijo le na papirju, ne pa tudi pri izvrševanju državne politike.

Da so prebivalci okupiranih dežel izključno Slovani, tega nikdo ne taji. Narodni čut je vendar še pri njih tako slabo razvit, da se pripoznajo rajši veri, nego narodnosti. Pravo slavni povdarja le, da je Srbin, katolik, da je Hrvat, a iz mohamedanov skušajo nekateri napraviti „bosanski narod“. Po številu je največ pravoslavni 673.246, mohamedancev je 548.632, a katolikov 334.142.

Po veri in ne po narodnosti si lastijo tudi sosednje države prebivalstvo Bosne in Hercegovine. Pravoslavno zahteva zase deloma Srbija, deloma Črnogora, dočim trdijo Hrvatje, da so bosansko-hercegovski katoliki pravzaprav po naravnih zakonih pripadniki trojedne kraljevine.

Taki razpori so trajali seveda že predno je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. Trditi se sme, da so verski prepiri med seboj ondotne Slovane bolj žulili nego turški jarem. Upati je

kovali kratko življenje. Vendar rajni ni zgubil upanja, da ozdravi, saj je imel toliko načrtov za bodočnost in naj bi jih pustil neizvršene?...

V jeseni 1898. se je vpisal na dunajski univerzi za klasično filologijo in slovenščino. Velikomestni zrak mu je bolezen shujšal in iskal je krepilo v gleichenberških toplicah. Deloma se je ozdravil, ko je bival na Češkem kot odgojitelj pri knezu Ettingenu. Ko se je povrnil letošnjo pomlad zopet na Dunaj, hiral je vidoma in moral je zupustiti univerzo za vedno. — Nekaj časa je bival v Gradcu pri usmiljenih bratih potem pa se je podal zadnjo pomoč iskat v ormoško bolnišnico... Toda bilo je prepozno. V petek zvečer (26. oktobra) rešila ga je smrt vseh muk...

Rajni Andrej je bil čist, kremenit značaj in takih bi nam bilo najbolj treba. Namesto, da bi proslavljali naš narod z učenimi deli, legel si z bogatimi načrti in z našimi nadami k večnemu počitku...

Po domovini buči vihar, a Ti spavaj mirno!
Ledánov.

bilo tedaj, da bo Avstrija z napredkom prinesla v deželo tudi sistem, po katerem se ta nasprotja ublažijo. Tega pa Avstrija do danes še ni razumela.

Največja krivica je gotovo, da nima popolnoma slovanska dežela slovanske vlade, temveč vodi isto absolutično v pravem pomenu besede — Mažar Kallay. Politično gibanje je kratkoma prepovedano, politična društva ustanavljati ni dovoljeno, ravno tako tudi ne prirejati polit. zborovanj. Časopisi so pod strogo vladno kontrolo, tujim časopisom, ki ne hvalijo uprave v Bosni in Hercegovini, je odvzet poštni debit. Občinske samouprave so le po imenu, dočim jih v resnici vodi posredno ali neposredno vladni komisar.

Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je tedaj sicer prišlo iz turškega tlačanstva, potisnjeno pa je v politično sužnost. Od tod izvira tista hvaležnost bosansko-hercegovinskih Slovanov, ako se kdo oglasi zunaj dežele za njihovo politično svobodo, kar pa se v Avstriji na najvišjem mestu ne sliši rado, kakor je to skušal sarajevski nadškof dr. Stadler.

Da pa zamore politično tlačanstvo hujše dušiti svobodoljubni narod, kakor telesna sužnost, opisujejo srbske „Narodne Novine“ gledé pravoslavne prebivalstva (Srbov) v Bosni in Hercegovini.

Imenovani časopis ima k oceni avstrijske uprave v Bosni in Hercegovini jako zanimive doneske. Srbski narod se namreč v velikih množinah izseljuje iz okupiranih dežel in — pišejo „Narodne Novine“ — če bode to tako dalje šlo, bode ta srbska(?) provincija kmalu izgubljena za srbski narod. „Vsaki dan vidimo, kako so Srbi primorani ostaviti svoje rodne kraje v Bosni in Hercegovini ter si poiskati pribežališče v tujih krajih. Bosanski Srbi so po bitki na Kosovem žrtvovali svojo pradedno vero; oni so sprejeli mohamedanstvo, drugi katoličanstvo, samo, da bi ne bilo treba zapustiti rodno gnezdo. In glej, kar nista izvršila Carigrad in Rim, to je izvršila Avstrija. Koliko muk sta prepesli ti dve srbski provinciji, a nikdar ni bilo tako hudo, kakor v zadnjih dvajsetih letih. Nikdar krvoločni Azijati ni bil tako nečloveški, kakor avstrijska kultura v Bosni in Hercegovini! Kar ni Carigrad v petih stoletjih mogel zvršiti, to je Avstrija dosegla v dvajsetih letih. Nepristranska povestnica zaznamuje ti dve desetletji, kakor dve stoletji in bodoči rodovi se bodo čudili mukam in trpljenju Bošnjakov in Hercegovcev; no v tisti dobi bode srbski element iztrebljen iz teh provincij, v kateri se bodo naselili tuji elementi. K temu cilju stremi okupacijska oblast. Trpljenje srbskega naroda v teh provincijah izvalo bi žalost celo v divjakih, samo ne v naših „kulturträgerjih“. Okupacijska oblast je izsesala vse življenske soke pravoslavne in mohamedanskega srbskega naseljenja v nesrečnih provincijah. Pravoslavno in mohamedansko naseljenje v Bosni in Hercegovini je v večini a po svoji kulturi in svojem bogatstvu zavzemlje gospodujoče mesto. Občna nesreča je združila ta dva srbska elementa in zaradi tega okupacijska oblast boječa se, da bi prej ali slej Srbi mohamedani in Srbi-pravoslavni ne poskusili z združenimi močmi otrestiti se političnega jarma in preglasili zedinjenje s svobodnimi brati v Šumadiji, zastavlja vse svoje sile v to, da bi očistila okupovane dežele prvotnega srbskega naseljenja.“ — Belgradski korespondent srb. lista „Zastava“ priobčuje, da so znanega ogleduha, bivšega Milanskega režima Pera Uzelaca vzeli v službo Kallayeve uprave v Bosni in Hercegovini. K temu menda ni treba komentara!

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor) se baje tudi sklicel letos pred prazniki na kratko zasedanje, kakor se to zgodi pri ostalih deželnih zbora.

(Osebnostna vest.) Naš rojak gosp. dr. Karol Vrečer, štabni zdravnik v Petrovaru, je imenovan višjim štabnim zdravnikom.

(Imenovanje v domačem polku 87.) Majorjem je imenovan stotnik Tassarowicz od 77. pešpolka. Stotnikom I. razreda so imenovani stotniki II. razreda Ferd. pl. Kostellecky, Pero Mervoš in Franc Hössner. Stotnikom II. razreda

so imenovani nadporočniki: Artur Nickerl pl. Ragenfeld, Anton Tischina in Jurij Hohenberger. Nadporočnikom so imenovani poročniki: Anton Straka, Gustav Butterweck in Gustav Riemer (pri 10. peš polku). Poročnikom so imenovani častniški namestniki: Oskar Wolfgang, Franc Klar, Frid. Müller in Karl Kilian. Računskim stotnikom I. razreda je imenovan J. Bogdanič.

(Na adresu celjskih nar. trgovcev, obrtnikov itd.) nam piše rodoljub iz Ljutomerake okolice: Nedavno sem bil v zadevi svojega tammošnjega srednjega šola obiskujočega sina v Celju. Kupil sem razne potrebščine, a dolgo in na več krajih mi je trebalo povpraševati, če in kje se ta ali oni narodni trgovec in obrtnik nahaja. Tu se je kaj lahko zmotiti, kajti devet desetih trgovcev in posebno obrtnikov je pristnih slovenskih, slovanskih imen, a — žal — le edna desetina je odločno narodnega mišljenja in dejstevanja. In le k tem nam je zahajati. — Bal sem se in neodpušljivo bi bilo, če bi od svojih 60 tam izdanih kronik le edna padla v roke odpadnika ali nasprotnika. Zbog tega evome s primernim predlogom: v vsaki narodni gostilni, posebno pa na vsaki mizi v „Narodnem domu“, v vsaki trgovini itd. bi moralo biti na razpolago primerno število imenikov narodnih zdravnikov, trgovin, obrtnij, gostilen, izvožnikov, postrežnikov itd. Ta vpeljava bode malo stala, a gotovo mnogo koristila. Da se bo ta predlog brez ugibanja in odlaganja izvrševal pričakuje Slovan.

(Kdo razširja „Štajerca“?) Več okoliških fantov je zašlo nedavno v trgovino celjske klobučarice Chiba. Za navrhek h kupčiji jim je silila prodajalka zloglasnega „Štajerca“, češ, to nič ne „košta“. Zavedni fantje pa so ji odgovorili, da si z „giftno krito“ še prstov nočejo omadeževati. Naj bi slovenski okoličani vendar pomislili, da imamo v Celju tudi dva domača klobučarja, gg. Šribarja in Wolfa. — Marljiv razširjatelj „Štajerca“ je tudi gostilničar „Erjavo“ (Jezernik) v Gaberjih pri Celju. Ali mu razpečavanje kaj nese kalli?

(Plačevanje vojaških taks) se lahko zvrši sedaj tudi pri vseh poštnih uradih, ki so zvezani s poštnimi hranilnicami, in sicer se dobijo v ta namen pri poštah posebne vplačevalne nakaznice.

(Bralnemu društvu pri Sv. Martinu v Rožni dolini) podaril je č. g. Markošek, stolni vikar v Mariboru mnogo poučnih in nabožnih knjig ter nekoliko sekiric domačemu pevskemu zboru, za kar mu odbor izreka najsrčnejšo zahvalo. Bog živi posnemovalce! Pri tej priliki obveščamo društvenike, da bode imelo bralno društvo po sv. Martinu občni zbor, pri kojem se bode slišala marsikatera poučljiva beseda. Da bi se ga vsi udje in tudi drugi udeležili polnoštevilno!

(† Fran Dokler.) V torek dne 30. t. m. so pokopali v Novi cerkvi nađebudnega mladeniča, jurista g. Frana Doklerja. Pokojnik je bil celjskim krogom dobro znan kot ud obeh narodnih društev, posebno kot pevec in telovadec-atlet. Dasi izvanredne telesne jakosti, podlegel je potuhnjeni sušici, katera se ga je lotila pri vojaki. Zadnje spremstvo je dalo pokojniku mnogo domačega in sosednjega občinstva. Iz Celja in Gradca so prihiteli njegovi tovariši „Triglavi“ s krasnim vencem, „Celjski Sokol“ in „Pevsko društvo“ z zastavami. Slovo ob grobu je govoril ginjeno č. g. kanonik dr. L. Gregorec, a v imenu tovarišev se je poslovil od dragega pokojnika jurist g. D. Meh v pretresljivih besedah, ki so izvale vsakomur solze v oči. Blag spomin mladi žrtvi!

(25letno službovanje našega rojaka na Ruskem.) Dne 11. novembra t. l. preteče 25 let, odkar deluje naš rojak iz Luč, g. profesor Božidar Štifter, kot gimnazijski profesor v Kalugi na Ruskem. Dopršil je petrograjsko univerzo z odliko ter poučuje v 7. in 8. razredu latinščino in grščino. Poročen je s plemenito Rusinjo, ter ima tri otroke, ednega sina in dve hčerki. Vsi trije so napravili letos maturo na srednjih šolah, odlikovani z zlatimi medaljami (vrednost vsake medalje 70 gld.) G. Štifter je tudi pisatelj ter odlikovan za zasluge od ruskega carja z več redovi. Bože živi vernega našega sina med severnimi brati!

(Vabilo) k zborovanju obeh podružnic družbe sv. Cirila in Metoda v št. Jurju ob južni žel. v nedeljo dne 4. novembra t. l. ob 4 uri popoldne v gostilni g. Rudolfa Doboviškega. Po zborovanju prosta zabava z zanimivo premembo. K obilni udeležbi vabita

odborna.

(Obširne žile premoga) je zasledila „Živnostenska banka“ med Konjicami, Slov. Bistrico, Poljčanami in Ptujsko goro. Na dveh krajih so že začeli z vrtanjem ter našli premog izvenredne kakovosti, ki bi veljal tudi za našo marino. Kakor smo že zadnjič omenili, dobilo je to češko podjetje tudi dovoljenje rudosledbe v celi celjski okolici.

(Iz Buč) Mladenci župnije sv. Petra na Bučah so si kupili pri častitih šolskih sestrah v Mariboru krasno cerkveno bandero s podoboma: sv. Alojzija, svojega zaščitnika, in brezmadežne device Marije, svoje mogočne varuhinje in priprošnjice. Čast in slava jim!

(Nemcu je vse dovoljeno!) V seji okrajnega zastopa v Ormožu stavi Nemec dr. Delpin brez ozira na to, da je okrajni zastop slovenska korporacija, vztrajno nemške predloge. Ko je ne davno načelnik dr. Omulec zahteval, naj stavi dr. Delpin svoje predloge v slovenščini, se je ta naravnost na deželni odbor pritožil, ki mu je seveda ugodil. To si naj zapomnijo Slovenci, ki sedijo v kakšni korporaciji v manjšini z Nemci.

(Slov. polit. društvo v Ljutomeru) vabi na zborovanje dne 10. t. m. dopoldne ob 10. uri v gostilni g. Ivana Vaupotiča v Ljutomeru, dne 11. novembra popoldne ob 3. uri v gostilni gosp. Martina Slana pri Sv. Jurju na Ščavnici. Pri obeh zborovanjih predstavil se bode volilec kandidat za državnega poslanca v kmetijskih občinah g. dr. Miroslav Ploj, c. kr. dvorni svetnik pri upravnem sodišču na Dunaju. Rojaki, volilci udeležite se v obilnem številu.

(Glave mariborskega nemškega učiteljstva.) Mariborski „Deutscher Lehrerverein“ je izvolil nov odbor. Predsednik je Al. Sedláček, njegov namestnik O. Pražák, tajnika sta Maks Kovač in Ida Dant. Blagajnik je Viktor Philipek. Odborniki so gđc. Pebal in Karol Kazarek. — To je res čista nemška kri!

(Gradčani proti vojaški godbi.) Društvo „Industriehalle“ je sklenilo uvesti zopet vojaško godbo. Ker pa je župan dr. Graff izjavil, da ne more prevzeti odgovornosti za mir in red, ako bi se kje pokazala vojaška godba, je namestništvo prepovedalo vojaški godbi igrati. Tako strahuje par mlečnozobnih „buršev“ graško mesto!

Levška „gmajna“

Nemški listi, tako „Tagespost“ in „D. W.“ prinašajo skoro istoglasne dopise, ki pravijo, da so spisani v Levcu. Podpis se glasi „več kmetov iz Levca“.

V njih tožijo o razmerah glede občinskega pašnika, katerega bi vsi posestniki razen treh radi razdelili. Pravijo, da je pred nekaj leti geometer Lang se preskrbel s podpisami „protokolov“, ki so popolnoma bili napravljeni „po besedah dotične delne postave“, da se je izbral „odbor zaupnih mož“, ki bi imel končno razsoditi vse prepire. „Gmajna“ pravi dalje, delila se je po žrebihi (lozih, številkah) in vse je bilo zadovoljno in začelo je narejati iz gmajne rodovitne travnike, ki se dajo trikrat kositi itd. Pazneje so trije posestniki nasprotovali storjeni delitvi in hoteli naprej pastj po „gmajni“. To pašo je prepovedalo okrajno glavarstvo, začele so se pravde in nasprotujoči trije posestniki so dobili pravde, tako, da za zdaj „gmajna“ mora ostati „gmajna“.

H koncu grajajo nekateri nemški listi slovenske poslance, da niso pomagali Levčanom v red in mir pri delitvi tamšnje gmajne.

K temu očitaniu opominimo samo, da se poslanec pač ne more spuščati v prepire posameznih ljudi zavoljo njih premoženja. Prepričanje, da „Levške gmajne“ spada med tiste razpore, kakor če se skregaš s sosedom, kateremu si kaj dolžan ali s svojim preživljanjem. Za take reči poslanec ni na svetu, in sovražniki slovenskih poslancev so pač tudi zicečnjavo pri „levški gmajni“ poprijeli za napad na slovenske poslance.

kar je vsakemu pametnemu človeku preneumno, da bi se pečal s tem.

Nekaj opazk pa naj zapišemo o vzrokih, zakaj so trije proti toliko večjemu številu posestnikov mogli dosedaj zabraniti pametno razdelitev „Levške gmajne“.

Pred vsem mora se reči, da ni mogoče, da bi bil geometer Lang svoje „protokole“ res sestavil tako, kakor velevalo postave o delitvah skupnih zemljišč. Ako bi bil res gosp. Lang „protokole“ dosti natanko po postavah sestavil, lahko bi bili vaščani prisiljeni one tri trdovratneže v potrditev delitve po potu tožbe, in sodišče bi bilo moral, ako bi Langovi „protokoli“ dosti ostro govorili, obsoditi tiste tri nezadovoljneže, da morajo vsakemu svoj izbrani kos gmajne pustiti. Ako ti trije potem svoje dele obdelujejo, kosijo ali pasejo po njih ali ne, to ni skrb sosedov, in „vahtarci“ se oni posestnik, kateremu je izračunila, da mu zabramba delitve vsako leto 1000 K dobička, jemlje, lahko ponosno v lice smeji. Tedaj Langovi „protokoli“ ne zaslužijo tiste hvale, kakor jim jo pojejo nemški listi, ampak ravno ti „protokoli“ so pomanjkljivi in zato vzrok, da so trije posestniki proti celi vasi pravdo dobili.

Priznati se pa tudi mora, da so postave za delitev takih zemljišč nezadostne in nepriemerne.

Občinska postava štajarska od 2. maja 1864 pravi v svojem § 11, da ostanejo pravice do soseskih pašnikov ali „gmajn“ in sploh do imovine, ki ne pripada celi občini, ampak posameznim vašem ali drugim vrstam občanov, „nespremenjene“. To se pravi, da se ima z „gmajnami“ in podobnim premoženjem ravnati tako, kakor se je to godilo pred letom 1864, in še poprej, ko nobene občinske postave ni bilo.

To prezirajo oblastva in godile so se pri sestavljanju novih zemljišnih knjig zmote, ki so pri delitvi in drugih poslih težave delale; zapisovali so namreč večinoma v zemljiško knjigo za lastnico gmajne „sosesko“ (Ortschaft). Kdo pa je soseska? Ali so vsi ljudje, ki v njej stanujejo, ali so samo posestniki, ali slednjič vsi posestniki ali samo posamezniki, tega ne izraža dosti določno beseda „soseska“. Na Teharjih na primer je tudi „soseska“ lastnica tako imenovane ledine in vendar do nje nimajo pravice drugi sosedje kakor lastniki hiš, h katerim spadajo kmetije. In vendar je nadsodišče v Gradcu v dotični pravdi razsodilo, da ime „soseska“ lastnike dosti zaznamuje, kar pa očitno ni res.

Ravno v teharski soseski zadevi je upravno sodišče leta 1889. spoznalo, da ima oskrbovati „soseskino“ premoženje (ledino) občina teharska, katero pa ta stvar v resnici nič ne briga.

Ako bi isto v Levcu obveljalo, bi moral tamošnjo gmajno v rokah imeti petrovski župan.

To smo samo navedli, da še bolj pokažemo, kako nejasno je postavno razmerje glede gmajn pri javnih oblastvih.

S tem pa smo tudi Levčanom in drugim podobno prizadetim razodeli, da so v teh rečeh postave nejasne in pomanjkljive, to pa zato, ker so se v Avstriji pri spisovanju postav do sedaj na potrebe ubogega kmeta premalo ozirali, ampak še zdaj imajo v državnem, deželnem zboru in okrajnem zastopu ter sploh v javnih zborih plemenitaši, meščani, uradniki in v obče tisti ljudje, ki si vsled svojega premoženja že tako lahko pomagajo, vedno še vso moč v rokah. Kmetu in malemu obrtniku pa so dali tako majhno število poslancev, da ravno ubogi kmet in obrtnik nima nobenega izdatnega zastopstva.

Zato bode kmet moral pri vsaki volitvi gledati, da si izbere takega zastopnika, ki bode imel srce za njega in ki bode povzdigoval svoj glas tudi za to, da se ravno kmetu dodeli toliko poslancev, kakor mu jih gre, da bode lahko pridrl s svojimi pravicami. Tedaj v nejasnosti postav tisti vzrok levški zmešnjavi; in potreba je postaviti prav temeljito znati, če se boče deliti taka gmajna. V Arnji vasi se je bil pred mnogimi leti tudi upel eden kmet proti celi vasi zavoljo enega kosa gmajne. Tam pa so vaščani pravdo zadržali, ker so bili ravno „protokoli“ taki, da se jim je tisti upornik moral udati.

Druge slovenske novice.

(Potrjen zakon.) Cesar je potrdil od deželnega zbora kranjskega sprejeti zakonski načrt o uvrščenju okrajnih cest Lienfeld Brod in Osilniške med deželne ceste.

(Volilno gibanje na Kranjskem.) Razven že imenovanih so proglasili svoje kandidate naslednji kandidati: za ljubljanske kmečke občine bivši poslanec Vencajz — protikandidat Jos. Lenarčič, dež. poslanec in tovarnar na Vrhniki; za notranjske kmečke občine bivši poslanec Žitnik — protikandidat dež. poslanec in veleposestnik Ivan Božič v Podragi; v dolenskih kmečkih občinah bivši poslanec Viljem Pfeifer — protikandidat veleposestnik Ivan Globočnik v Dobravi. Za dolensko mestno skupino kandiduje notar Plantan. V peti kuriji kandiduje učitelj L. Jelenc, a mesto dosedanjega poslanca dr. Kreka, ki se je kandidaturi odpovedal, postavila je katoliška stranka dr. Šušteršiča, ki je že bil svoječasnno dež. poslanec, a je leta 1898 mandat odložil. Vrhu tega postavijo v tej skupini tudi socijalni demokratje svojega kandidata.

(Zavod za gluhome v Ljubljani) se nahaja ob Zaloški cesti nasproti deželni bolnišnici ter je opremljen z vsemi potrebnimi pripravami znotraj in zunaj. Poslopje z opravo je stalo 300.000 kron. Dosedaj je sprejetih 26 gojencev in gojenk, katere poučujejo trije strokovni učitelji.

(Himen.) V ponedeljek, dne 5. t. m. poroči se sin ljubljanskega župana dr. Ivan Hribar z gospico Berto Šleglovo.

(Požar.) Na Dovjem je začelo v noči 28. m. m. goreti sredi vasi. Zgorela so trem kmetom vsa poslopja in živina. Le mirnemu vremenu in požarnim brambam se je zahvaliti, da se ni vnela cela vas, ki šteje 150 poslopij drugo tik drugega.

(V Kandiji pri Novem mestu) je utonil 20letni hlapec Mirtič. V pijanosti je zabredel v Krko.

(Utonila je) dne 25. m. m. v Krki Sletna deklica Anzin iz Ragova pri Novem mestu, ko je zajemala vodo iz reke.

(Imenovanje.) Finančno ravnateljstvo za Koroško je imenovalo računskega podčastnika pri 97. pešpolku, gosp. Avg. Černigoja, davčnim pristavom.

(Razpuščen krajni šolski svet.) Koroški deželni šolski svet je razpusil krajni šolski svet v Zagorici, ker se ni brez ugovora udal okrajnemu glavarstvu v Špitalu v zadevi zidanja novega šolskega poslopja.

(Šentjakobska mlekarna v Rožu.) Prvi mesec delovanja je dobila mlekarna 6422 litrov mleka, za katero dobijo udje 642 kron 20 vin. Drugi mesec je bilo 7588 litrov, ki znašajo 758 kron 80 vin; in tretji mesec 11385 litrov, ki so dali udom, katerih je sedaj 48, 1138 kron 50 vin. V prvem mesecu so skupili za blago 264 kron in sira je bilo za 400 kron. V drugem mesecu so skupili za 405 kron 55 vin, sira je bilo za 700 kron. V tretjem mesecu so skupili 321 kron 19 vin, sira pa je za 988 kron. — To so pač zelo lepi uspehi novega delovanja. Številke same najbolj glasno pričajo, kako potrebna je bila mlekarna v dotičnem kraju in koliko dobička prinaša svojim udom. Vsi dvomi, ki so se s početka javljali, so pošli, vsi nasprotni ugovori so morali potihnuti. — Naj bi to res narodno delo našlo obilo posnemovalcev tudi drugod!

(Za drugo železniško progo v Trstu) so se že ustanovili trije uradi, katerih naloga je, izdelovati podrobne načrte. Eden teh uradov je v Trstu za črto od Trsta do bohinskega predora, drugi za črto od Jesenic čez Karavanke ima se dež na Jesenicah, a tretji za črto čez Ture ima sedež v št. Vidu na Koroškem. Ti uradi baje proučujejo tudi vprašanje, kako bi se dala ta železnica oskrbeti z električno gonilno silo.

(Novi tržaški meščani.) Tržaški občinski svet je imenoval v svoji zadnji seji 400 novih meščanov, seveda zanesljivih svojih pristašev, katere potrebujejo pri prihodnjih državnoborskih volitvah.

(Ustrelil se je) v Gorici vojak 47. pešpolka, Alojzij Žizko, doma iz Smolincev pri Mariboru.

(„Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju“) ima dne 14. nov. t. l. letni svoj občni zbor v „Slovanski Besedi“, Dunaj I. Braunerstr. 7. Začetek ob šestih zvečer. Prijatelji društva srčno dobro došli!

(Odbor slovenskega kluba „A. Č.“ v Pragi) se je sestavil za tekoči tečaj takole: predsednik: Milan Gorišek, pravn.; tajnik: Robert Kenda, modroslov.; blagajnik Egon Stare, pravn.; knjižni čar: Josip Rapoc, pravn.; odborov namestnik: France Jenčič, tehn.

Dopisi.

Iz Istre se nam piše: Vinska letina v Istri je bila letos razmeroma precej dobra kakor že ne mnoga leta. Vina sicer ni več, kakor navadno prejšnja leta, zato pa je vinska kapljica izborna, kakor že ne mnogo let poprej. Člani naše hranilnice in posojilnice imajo mnogo stotin hektolitrov izbornega črnega vina in refoška, vsled česar si dovoljuje podpisano načelstvo vaše blagorodje opozoriti ter prositi, da se izvolite obrniti na podpisano načelstvo, ako vam je na tem ležeče, da si priskrbite pristno, naravno in zdravo istrsko navadno črno vino ali refošk.

Z ozirom na to, da prihaja v trgovino pod imenom istrskega vina mnogo takega vina, ki Istre niti videlo ni, nadajamo se, da ne zamudite te prilike, da se oskrbite s pristnim istrskim vinom. Ako želite, določite vam tudi uzorec navadnega vina črnega in refoška. Cena navadnemu črnemu vinu za hektoliter je 18 do 24 gl., za refošk 25 do 37 gl. franko železniška postaja Trst.

Priporočamo vam tembolj, da ne prezrete te naše ponudbe, ker boste stem zagotovljeni, da dobite pristno, naravno in zdravo istrsko vino ali refošk po primerni ceni, a ob enem boste pomagali siromašnemu našemu ljudstvu, da se mu ne bo potreba posluževati ptujih posredovalcev in prekupcev za spečavanje svojih vinskih pridelkov.

Prosimo vas torej še enkrat, da uvažate to našo ponudbo, ker boste posebno zadovoljni, da boste s tem ob enem koristili naši narodni strani ter pomagali, da se pomaknemo nekoliko bližje cilju, kateri gre za tem, da naš narod osvobodimo ptujega vpliva na gospodarskem polju, kakor je pred vsem potrebno, da se vedno in povsod dosledno držimo gesla: „Svoji k svojim!“

Z odličnim spoštovanjem za načelstvo hranilnice in posojilnice v Marezigab, dne 19. okt. 1900, pošta Koper. Kocjančič, načelnik.

Narodno-gospodarske novice.

Narodno gospodarstvo.

Spisal Vekoslav Kukovec.

Splošno pomanjkanje štedljivosti in razna pota zapeljivosti. — Kazen zapeljivosti in blago dejne posledice štedenja. — Možnost in pripomočki štedenja in njega pomen v narodnem gospodarskem razvoju.

Pri veliki večini onih ljudi, kateri so si ali sami priborili, ali katerim ponuja njih družabno stališče dovolj pogojev za zagotovljenje njihovega blagostanja, prepogosto zastoj iščemo prepotrebne duha razumne štedljivosti; pre mnogi prav z zločinsko besnostjo zapravljajo, kar jim je po mnogoletnem naporu pripravila neutrudna delavnost žuljevih rok. Videti je delavce, katerim njih obrt prinaša lepši zaslužek nego ga ima marsikdo v svojem učenem poklicu, potem ko se je bil zanj na svoje stroške in brez zaslužka pripravljati celih deset ali več let, kateri pa vendar vedno pobaja v razcapani obleki, in ne da bi bili količkaj za stare dne prištedili, končajo svoje življenje v bolnici, na javne stroške — preživljeni in pokopani. Sliši se o uradnikih, ki so ob tisočih svojih letnih dohodkov z rod bino vred sijajno živeli, ki pa v kljub temu, ko umro, doslej dobremu življenju vajenim neprekrbljenim potomcem, ne zapuste niti vinarja dedščine. Neredkoma v raznih stanovih gospodari brž po prevzetju očetovih gospodarstev s svojo neizmerno lahkomišelnostjo pribredejo na rob propada, tako, da javna oblast, ki tako zapravljivo počenje opravičeno smatra za neko posebno vrsto blaznosti ali umobola, slednjič v

skrbi za blagor dedičev in človeške družbe v obče gospodarju zapravljivcu s silo odtegne pravico gospodarstva in določi posebnega varuha njegovega premoženja.

Ako opazujemo razna pota, katera vodijo tu nebroj malih in velikih zapravljivcev v revščino in bedo, prepričamo se, da sta najnavadnejša in najnevarnejša ubijalca gmotnega in posredno tudi duševnega blagostanja človeštva neprava mera v pijači in zlasti neopravičena in prevelika skrb posameznikov za ugodno sodbo bližnjikov o našem nastopanju pred javnostjo.

Niti oni, ki so hudi nasprotniki pijančevanja, ne morejo, naj še tako bičajo to družabno bolezen, niti približno natančno preceniti, kako velikansko škodo povzroča. Da ne govorimo o ljudeh, katerim vsakdanje ljudsko mnenje prideva priimek izrecnih pijancev, že med onimi, katere oproščamo take obsodbe, nahajajo se neredki slučajji, da si posameznik, recimo boljše plačani delavec, privošči na dan povprečno najmanj pol ducata polilitrov piva. Če računimo, da pri tem pije najmanj štiri polilitre čez potrebo, znaša že ta izguba na leto nad 250 kron in v desetih letih že vsoto 2500 kron, ki se za človeka nižjih stanov lahko imenuje celo premoženje. Na tak način naklada si ljudstvo ogromen davek, pod čegar težo ihtijo cele dežele, in po pravici je rekel ljudski zastopnik nekega okraja, čegar prebivalstvu je na njega prošnjo obljubil svojo pomoč glede znižanja prevelikih davkov, češ: „Tako krivičnega davka, kakor ga plačujete, ko izdate na leto vsega skupaj nad 100 milijonov za opojne pijače, ne upala bi se vam vlada.“ Kako naj se ljudsko blagostanje izboljša če višja plača in večji zaslužek večine delavcev ne doseže drugzega, nego tem splošnejše popivanje žganih ter drugih pijač! Žalostno zanimivo je poročilo nekega opazovalca razmer, ki je odgovoril na vprašanje, v katerem oziru je med prebivalci dotičnega kraja najbolj opaziti vpliv bogate žetve v tistem letu, rekoč: „Dobro letino čutijo pred vsemi drugimi najbolj gostilničarji, ki dvakrat toliko iztržijo za razne pijače, kakor prejšnja leta.“ „Zvišanje mezde, katero so dosigli delavci v moji tovarni“, pravi nek drug večak, „opaziti je najbolj na tem, da mnogo več delavcev po izplačilnem dnevu po nekaj dni zaporedoma ne pride na delo, da jih prihaja v ponedeljek v tovarno vedno več z razbitimi glavami in da se zadnji čas čudno množijo obsodbe zaradi gostilniških tepežev in žaljenj na osebni časti.“ — Kdo ni videl v svojem življenju krog sebe sam takih in podobnih dokazov, da pijančevanje ubija na tak način zasebno, rod binsko in družabno srečo sto in sto njegovih sodržavljanov! (Dalje prih.)

Politični pregled.

(Zborovanje avstrijskih industrijcev) vršilo se je pretekli torek in sredo. Zastopanih je bilo gotovo 2000 tvrdk iz vseh pokrajin Avstrije. Zborovanju prisostvovali so tudi ministerski predsednik dr. pl. Körber, trgovski minister Call in poljedelski minister baron Giovanelli ter vsa druga ministerstva po svojih dvernih svetnikih in sekcijah šefih. Tožba vseh industrijcev je bila, kako malo se vlada briga za to sedaj najvažnejšo panogo narodnega gospodarstva v Avstriji, ki daje na sto in stotisočem državljanov kruh in zaslužek; kako pomanjkljive da so postave in naredbe in kako fiskalsko zagrizena, da je birokracija. Polno je bilo tožb, koliko škoduje finančno državi in državljanom, da državni zbor ne deluje in da smo na milost in nemilost izročeni gledé gospodarstva Ogrom. Govoril je tudi ministerski predsednik dr. pl. Körber ter razkril program bodoče vlade, če dobi delojubni državni zbor. Besede obetajo mnogo, a počakati je treba, da vidimo koliko se uresniči. O tem prevažnem in pomenljivem shodu za celo Avstrijo poročamo še obširneje.

(Bosanske železnice) se bodo torej zidale. Dogodil se je torej redki slučaj, da mažarski ministri enkrat vendar niso zmagali in so morali odjenjati. Tako moramo misliti, ako poročila v dunajskih listih o prejšnji skupni konferenci ministrov odgovarjajo resnici. Tostranski ministri so zahtevali, da se sezidajo oziroma dopolnijo

tele tri črte: Split-Bugojno, ki spoji Sarajevo a splitsko luko, Novi-Banjaluka do Vakufa, ki Avstrijo zveže s Sarajevom, in Split-Knin proti severu, ki Dalmacijo zveže z Avstrijo. Mažari so se trdovratno upirali vsem tem predlogom.

(Novi italijanski kralj in trozveza.) Poroča se, da italijanskemu kralju Viktorju Emanuelu III. ni nič kaj do trozeve ter bi bil vsak čas pripravljen isto zamenjati s prijateljstvom Rusije. To zabraniti se seveda močno trudi nemški cesar, pa tudi italijanski kancelar Crispi skuša obdržati kralja pri starih zvezah. Ker pa je italijanska kraljica Jelica Slovanka, zna vendar kralj svojo ukreniti.

(Bolgarsko-rumunski razpor) se kmalu poravnava, tako je vsaj obetal knez Ferdinand v prestolnem govoru ob otvoritvi sobranja.

(Socijalne premembe v Bolgariji.) Za prihodnje zasedanje sobranja sta pripravljena dva zakonska načrta, prvi zahteva uvedbo katastra za vso zemljo, drugi pa, da prevzame država prodajo soli, špirta in tobaka v monopol, kakor je to po večini evropskih držav. Pri tej priliki se najbrž odpravi desetina, ki je povzročila letošnje kmečke punde ter se uvede zemljišni davek.

(Ruske finance) Najvišja kontrolna oblast je sestavila račun za l. 1899. Konstatira se z zadovoljstvom, da je bilo veliko več rednih dohodkov, nego je preliminar minister za finance Witte. Od vseh pijač je došlo 310 milijonov rubljev, 39 in pol milijona več, nego je bilo preliminarano. Od železnice je došlo 347 in tri četrt milijona za 36 milijonov več. Na carini je došlo 219 in pol milijona za 23 milijonov več. Od 95 in pol milijona odkupnin za 18 milijonov več. Od sladkorja 67 in pol milijona, za 9 milijonov več. Ali niso še priobčeni vsi računi, kajti tudi redarstvo, tvorničarstvo, tobak in drugo je doneslo več, nego je bilo preliminarano. Že gori navedenih 6 predmetov je dalo 131 in pol milijona več dohodkov.

(Nameravan napad na francoskega predsednika Loubeta.) Delavec Coutureir je pripoznal, da je nameraval umoriti predsednika Loubeta ter je v ta namen potoval z ukradenim denarjem v Lyon, kamor pride te dni francoski predsednik. Coutureirja so zaprli ter našli pri njem pisma, ki so izkazala njegov zlobni anarhistični namen.

(Vojna v Afriki.) Ako je verjeti angleškimi poročilom, premagal je angleški general Barton Dewetove čete ter ubil 24 mož, ranil 19, ujel pa 26 mož. Toda ta zmaga je zelo dvomljiva, kajti sam Roberts potrjuje, da je zgubil Barton ednega častnika in 6 mož, 3 častniki in 37 mož pa je hudo ranjenih. Buri imajo še vedno na razpolago 15 000 oboroženih mož. Pri Hoopstadu so se bojevali Buri dne 24. m. m. s kapsko policijo. Padlo je 7 Angležev, 11 je ranjenih, 15 pa ujetih. Burske zgube niso znane. Iz vsega pa Angleži vendar spoznavajo, da Transvaal še ni pomirjen. V angleških četah vlada splošna nezadovoljnost, ker posebno prostovoljci po več mesecev ne dobijo ne kruha, ne plače, temveč se morajo sami preskrbovati.

(Vojna na Kitajskem.) Evropski poslaniki so sklenili zahtevati, da se s smrtjo kaznuje 7 kitajskih višjih uradnikov in princa Ji in Yin-guen. Kitajski poslanik je odgovoril, da sta že umorjena dva vstaška voditelja, v Tientsinu pa so usmrtili te dni šest bokserjev. Glede princa Tiana, ki je glavni povzročitelj vstaje, je odgovoril poslanik, da ga po državnih zakonih ne smejo usmrtiti, toda pričakuje se, da se bo sam umoril. Nemški, italijanski in francoski vojaki so zasedli Paoting fu. Proti vstašem so se vzdignili na strani cesarskih čet tudi kmetje ter pobili 600 bokserjev. O trpinčenju kristjanov prihajajo vedno nova poročila. V Sinanu so bokserji več kristjanov živih sežgali. Guverner Shensi, ki je ukazal pomoriti vse misijonarje v svojem okraju, se je sam usmrtil.

Razne stvari.

(Kdo lahko postane lekarnar?) Lekarnarski stroki se lahko posvetijo tudi učiteljice z maturo ter realci s šest razredi, ako napravijo preskušnjo iz latinščine ter dobijo od naučnega ministerstva dovoljenje.

(Cena papirja se zopet zviša.) Družba avstrijskih tovarnarjev za papir nam je naznala, da so vsi avstrijsko-ogrski tovarnarji v tej stroki znatno zvišali ceno papirja, ker je ne navadno poskočila cena papirnatih sirovinam, kakor lesni tvarini, celulozam, premogu itd. Dasi je cena papirnatih izdelkov od novega leta po skočila povprečno od 15% do 40%, pričakovati je vedno še zvišanja cen.

(Umrli je) princ Šlezvig-holštajnski v Preteriji za legarjem

(Obsojenci v Srbiji.) Srbsko notranje ministrstvo je izdalo pregled obsojencev za leto 1898—1900. Leta 1898 je bilo obsojenih radi uboja 106, razbojništva 4, radi požiga 125 oseb. Leta 1899 radi uboja 68, razbojništva 38 in po žiga 68 oseb. Leta 1900 radi uboja 64, razbojništva 32 in požiga 47. Število obsojencev v Srbiji torej vztrajno pada, kar je veselo znamenje.

(Rodbinsko čudo.) V New Yorku se je nedavno ubil zasebnik Herman ter je kot vzrok svojega samomora navel v oporoki sledeče: Oženil sem se z udovo, ki je imela odraslo hčer. V to deklico se je zaljubil moj oče in jo je poročil. Oče mi je torej postal zet, pastorka pa mačeha. Žena mi je rodila sina, ki je postal mojemu očetu svak. meni pa njec, ker je bil brat moje mačeha. Radi tega mi je bila moja lastna soproga ob ednem stara mati, ker je mati moje matere. Ob ednem sem bil mož svoje žene in nje vnuk, pa ker je mož stare matere člo veku ded, sem bil jaz sam sebi ded! Da ne znorim radi tega groznega čudesa, se odrekam sam življenju.

(Opicam podobne ljudi) je opisal član lon donskega kralja geografskega društva Ewart. S. Grogan. Na svojem preiskovanju srednje Afrike radi gradnje železnice Captown Kairo je Grogan zapazil opicam slična bitja, ki so se bojzljivo skrivala za banane. Neki ruandski domačin je s težko muko pregovoril edno tako bitje, da je prišlo iz svojega skrivišča. Bil je velik, dolgo rok mož, trebušat in kratkih nog kakor opica. Glavo je imel majhno, a brado dobro razvito. Govoril je kakor drugi domačini, ki pa jih prezirajo in zaničujejo. Živalstvo je na njih tako izraženo, da stoji pač jako nizko med člove štvo. Lice, telo in udje so porasli z dolgo, redko dlako. Roke imajo dolge in močne, telo sklonjeno, pogled plah in lica brez izraza.

(Grozna razstrelba) se je dogodila v Eveleth Minn. v Ameriki dne 7. m. m. Skladišče di namita je zletelo v zrak, pri tem pa nastal takšen pretres, da ni na daljavo dveh milj ostala nobena šipa cela. Ranjenih je nad 200 oseb.

(Potres v Južni Ameriki) Dne 28. m. m. je razdalj v Venezueli potres mnogo poslopi. Nad 300 oseb je ubitih. Predsednik je skočil skozi okno ter si zlomil nogo.

Dijaški kuhinji v Celju darovali so v tekočem šolskem letu: g. dr. Hinko Šuklje, zdravnik v Celju, 6 K.; g. Ivan Petek, postaja načelnik v Zalcu, 2 K.; g. Anton Turnšek, veletržec Nazarijah, 10 K.; g. Janez Zupanc, posestnik v Gaberjih pri Celju, 10 K.; g. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celju, 10 K.; g. prof. Subač v Celju 1 K. 50 v.; g. Martin Ropas, izdelovatelj glasovirjev v Celju, 10 K.; g. dr. Hrašovec, odvetnik v Celju, 7 K. 20 v.; g. Janez Batl, Jajce v Bosni 10 K.; slovenska g. notarja v Celju namesto venca na grob umrlega g. notarja J. Kačiča v Sošanju 20 K.; slovenski g. odvetniki v Celju namesto venca na grob umrlega g. notarja J. Kačiča v Sošanju 45 K.; g. Josip Stakovnik, Aninosza Petroseny na Sedmograškem 1 K. 30 v.; pušica v „Narodnem domu“ v Celju 14 K.; g. Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku, namesto venca na grob g. notarja J. Kačiča v Sošanju 15 K.; pušica pri g. Jos. Hočevarju v Celju 3 K. 22 vin.; g. Adalbert Peterlin v Klosterneuburgu 5 K.; g. dr. Josip Kolšek, odvetnik na Laškem, 2 K.; g. Ivan Pintar, odv. uradnik, Ljubljana, 5 K.; g. Anton Svetina, c. kr. notar v Pliberku, 4 K.; g. dr. Konrad Janežič, odvetnik, Volosko, 8 K.; g. dr. Alojzij Fraunseis, zdravnik v Ljubljani, 6 K.; g. dr. Erna Razlag, učiteljica v Ljutomeru, 2 K.; g. J. Sitter, v Brežicah 4 K.; g. Franc Hrašovec, c. kr. okraj. sodnik v p. v. Gradcu, 9 K.; g. dr. Franjo Rosina, odvetnik v Ljutomeru 6 K.; g. Mihael Randl, c. kr. stotnik, Komtau, 6 K.; g. Gaspar Bizjak, Judenburg, 5 K.; g. dr. J. Radolf, odvetnik v Konjicah 10 K.; c. g. Andrej Vodusek, župnik v Vojniku, 6 K.; g. Ivan Ternovšek, c. kr. dav. kontrolor v Slovenjgradcu, 2 K. (Dalje prih.)

(463) 1

Vabilo

na

izvanredni občni zbor kmetijskega društva v Laškem

registrirane zadruge z omejeno zavezo
ki se bode vršil

dne 18. novembra 1900, ob 3. uri popoldan
v dvorani hranilnice in posojilnice v Laškem

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo in potrdilo načelstva.
2. Volitev razsedišča.
3. Razdelitev pravil.
4. Slnčajnosti.

V slučaju nesklepnosti občnega zbora, se skliče drugi občni zbor isti dan eno uro pozneje z enakim sporedom, pri katerem se bode zborovalo ne glede na število članov.

Načelstvo.

Zahvala.

O smrti moje predrage nepozabne soproge
in matere, gospe

Ivanke Terjnik roj. Škofic

došlo mi je od vseh strani toliko prijav odkritnega sočutja, da mi ni možno, spodobno zahvaliti se vsakemu posebej. Sprejme naj torej sleherni tem potom moje najsrčnejše zahvalo. Posebej pa se toplo zahvaljujem prečastit. gosp. opatu celjskemu za vsa tolažila rajnice in meni, za izredno požrtvovalnost, da je sam osebo prišel previditi rajko in jo tudi osebno po cerkvenih obredih odlovil v njeno ožjo domovino, prejasnim slovenskim damam in gospodom celjskim, da so sprejeli pokojnico do kolodvora, svojim gg. tovarišem-profesorjem, predragim dijakom za krasne vence in zadnje spremljanje pokojnice, slavnemu pevskemu društvu celjskemu za gniljivo žalostinko, ki jo je rajnik v slovo zapelo na kolodvoru, skratka vsem, ki so na ta ali oni način počastili mojo predrago in tolažili mene. Bog plati vsem, rajniki pa: Naj blaži spomin!

V Celju, dne 1. novembra 1900. (466) 1
Dr. Ivan Terjnik, c. kr. gimn. profesor.

(465)

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Laškem

registrirane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bode vršil

dne 18. novembra 1900, ob 4. uri popoldan
v prostorih zadruge

s sledečim dnevnim redom:

1. Prememba pravil.
2. Slnčajnosti.

V slučaju nesklepnosti občnega zbora, se skliče drugi občni zbor isti dan eno uro pozneje z enakim sporedom, pri katerem se bode zborovalo ne glede na število članov.

Načelstvo.

Hiša se prodaja

v Vitanju (št. 56) za 4000 kron. Hiša je lepa, s 3 sobami, hlevom in veliko kuhinjo in kletjo; zraven spada tudi vrt, poleg hiše je vodnjak; jako priprava za kako trgovino. — Vse natančnejše pri posetnici Marjti Gande istotam.

Slavnemu občinstvu

v Celju in okolici

naznanjam, da sem s 1. novembrom opustil prodajalno „Narodnem domu“ in da ima ravno v isti prodajalni gosp. Lovro Pokorn, medicinar, vsak dan moje sveže pecivo v zalogi in tudi prevzame v mojo stroko spadajoča naročila. Pisma naročila naj se pošiljajo pod naslovom:

Ivan Vrečko, sladčicar

Šolska ulica št. 22.

Priporočam se slav. občinstvu za nadaljno odjemo.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(468) 2—1 Ivan Vrečko, narodni sladčicar.

Mala in velika pratika

na debelo in drobno

se dobi v trgovini Dragotin Hribar-ja v Celju.

Galoše in dežnike

za dame, gospode
in otroke le iz do-
brega materiala ter
po najnižjih cenah

(482) 10-2

priporoča

PETER KOSTIČ

Celje, Glavni trg št. 7.

Sadno drevje

visokodebelno različnih plemenitih vrst hrastek, jabol,
marelic kakor tudi pritlično drevje prodaja po nizkih cenah

Tomaž Grah

(459) 4—2

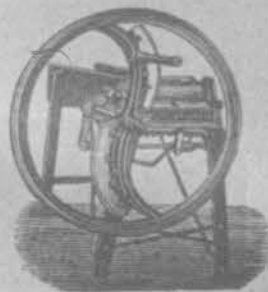
na Ponikvi ob juž. žel.

Najnovejše stroje za pridelovanje

živinske krme

pri zimskem krmiljenju v hlevih!

Stroji za rezanje zmesi s patentnim kolo-
barom, ki se jako lahko goni ter prihrani do 40%
moči, reznice za repo in krompir, mlinci za drob-
ljenje, stroji za parjenje živinske piče, prenesljive
štedilne kotlene peči z emaj-
liranim ali z neemajliranim
vložnim kotlom, stoječe ali
vozeče za kuhanje in par-
jenje živinske krme, krom-
pirja, za mnogovrstne kme-
tijske in domače potrebe itd.,
nadalje robkalnice za tur-
šico, čistilne mlince za žito,
trijere-stroje za izbiranje,
stiskalnice za seno in slamo
za ročno gonjo, stoječe in
vozeče.

Mlatilnice, geplje, jeklene pljuge, valjarje,
brane.

Najboljše sejalne stroje „Agrikola“ (zi-
stem s potiskanjem kolesa, brez zmenjevalnih
koles za vsako seme, za hribe in doline.

Samotvorne patentirane brizgalnice za uni-
čevanje sadnih škodljivcev in peronospore, izdelu
jejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši,
priznani najboljši konstrukciji

Th. Mayfarth & Co.

c. kr. izrečno priv. tovarne kmetijski strojev, liva-
ren in parnih kovačij

Dunaj, II/3, Taborstrasse št. 71.

Odlikovane z nad 400 zlatimi svetinjami.

Ilustrovani katalogi in mnogobrojna pri-
zvalna pisma zastoj. — Želi se zastopnikov in
prekupcev. (428) 10—3

Učenca

s primerno šolsko obliko, po-
štenih staršev, ki je zdrav
in ima veselje do trgovine z
mešanim blagom in poljskimi
pridelki sprejme takoj

Fran Skušek

trgovec v Metliki, Kranjsko (461) 3-2

Vinograd

z lepim sadunosnikom
v najlepšem kraju celjske
okolice s čisto novimi na-
sadi je radi selitve lastnika
naprodaj. Velikost 3 ora-
lov, zelo lahko pristopen, ugodna lega, prekrasen raz-
gled. Ravno tam se prodajo tudi še nove sani, eno-
in dvoprežni ter težek voz. Več pove upravnistvo.

(455) 3—2

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega
špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor
vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in ko-
reninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno
barvo obdrže, po najnižjih cenah. Kakor: bez-
govo gobo, kamilico, tisočrožje, malinsko štopo,
lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in ko-
reninice: tudi kupim vsake vrste deželnih pri-
delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo,
proso, konoplje, laneno seme in ržene roščke.
Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po
najnižjih cenah. Vzemam tudi še fižol vsake
vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in
kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe,
češplje, hrastke, itd., vse po najnižjih cenah. —
Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam
vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče
v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni
hmelj ter divji in pravi kostanj

„Kmetijska zadruga v Zalcu“ naznanja
vsem onim kmetovalcem, kateri še niso njeni
udje, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-
maževa žilindra, kakor živinska sol, pri Anton
Kolenču, trgovcu v „Narod. domu“ v Celju,
kam r se naj obrnejo nendi zadruge.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“
vključ. zadruga z omejenim poročstvom v Zalcu.

Svoji k svojim!

Šolske zvezke

za ljudsko šole ima v lastni
zalogi trgovina
Dragotin Hribar-ja
Celje
Rotovška ulica šte. 2.

1200 hl naravnega dobrega vinskega mošta

se dobi v Dobovi pri Brežicah pri domačih kmetih.
Več pove **Franc Perger** v Dobovi pri Brežicah.
(453) 4-8

Prodaja posestva.

Radi odpotovanja je lepo posestvo, obstoječe iz
dveh poletnih hiš (vil), njiv, travnikov, dobro ohranje-
nega gozda, sadnega vrta, v obsegu 29 oraj za ceno
14.000 Kron za prodati. (452) 3-3
Vse natančneje pove upravištvo tega lista.

Graščina v Brežicah ima večjo mno-
žino prav

dobrega vina

iz Sromeljskih goric po ugodni ceni

naprodaj.

Za pristnost vina se jamči. Odča se v večji
in manjši množini. (454) 3-2

Zanesljiv žagar

ki razume tudi poslovanje v mlinu, se sprejme takoj pri
(457) 4-3 **Josip Delameja**
Jurklošter pri Ruskih toplicah.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 2.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamo-
reznice najboljših sestavov
kakor tudi izvrstne slamo-
reznice kose.

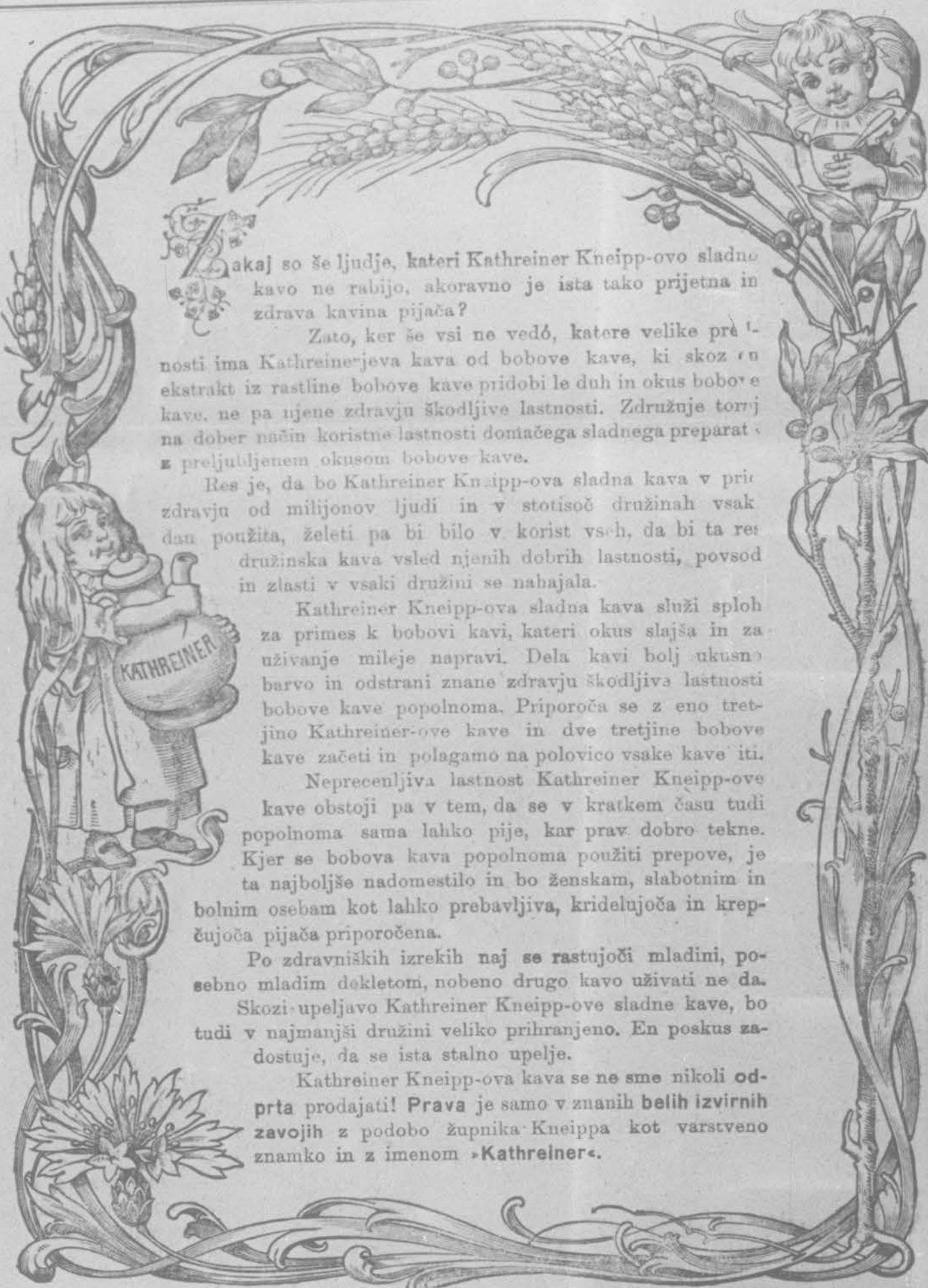
Dolje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije
in stranišča, nastavke za dimnike v vsaki vrstni obliki, cementa, stavbenih in
pohištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do
najfinišnih izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fos-
fatno moko po tovarniški ceni (294)

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo cabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Kakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno
kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in
zdrava kavina pijača?

Zato, ker se vsi ne vedó, katere velike pre-
nosti ima Kathreiner-jeva kava od bobove kave, ki skoz
ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove
kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje torej
na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata
z preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v pri-
zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsak
dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta re-
družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod
in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh
za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za
uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj okusno
barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti
bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tret-
jino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove
kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove
kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi
popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne.
Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je
ta najboljša nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in
bolnim osebam kot lahko prebavljiva, kridelnjoča in krep-
čujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastojoči mladini, po-
sebnost mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.
Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo
tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus za-
dostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli od-
prta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih
zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno
znamko in z imenom »Kathreiner«.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev,
zastavnih pisem, srečk, novcev,
valut i. t. d. za po najkulantnejših pogojih.
Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice,
na tekoči račun in na girokonto s
4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menic najkulantneje.

(391)

Borzna naročila.